

Національний
банк України

Проект постанови Правління Національного банку України “Про затвердження Положення про добровільний вихід з ринку страховика та передачу страховиком страхового портфеля”

Департамент методології регулювання
діяльності небанківських фінансових установ

м. Київ, 06.10.2023

Ця презентація підготовлена виключно з метою ознайомлення з проектом нормативно-правового акта. Жодне положення, зазначене у цій презентації, не слід розуміти як конкретну вимогу, що міститься у проекті регуляторного акта. Для отримання інформації щодо змісту конкретних положень проекту необхідно ознайомитись з проектом регуляторного акта на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України. Бачення майбутнього регулювання, що міститься у цій презентації, може бути змінено або вдосконалено за результатами подальшого опрацювання та обговорення з учасниками ринків фінансових послуг.

Підстави прийняття регуляторного акта

Закон України «Про страхування»
№ 1909
(основні повноваження)

Стаття 51. Загальні умови реорганізації страховика

...

9. Інші дії щодо реорганізації, включаючи отримання необхідних дозвільних документів та рішень уповноважених органів державної влади, здійснюються в порядку, встановленому законом та **нормативно-правовими актами Регулятора.**

Стаття 52. Реорганізація страховика шляхом приєднання за спрощеною процедурою

1. Страховики мають право здійснювати реорганізацію шляхом приєднання до іншого страховика за спрощеною процедурою, визначеною цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора і **Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.**

Стаття 54. Договір про передачу страхового портфеля

2. У договорі про передачу страхового портфеля зазначаються:

...

Нормативно-правовими актами Регулятора можуть встановлюватися додаткові вимоги до договору про передачу страхового портфеля.

Стаття 55. Дозвіл на передачу страхового портфеля

1. Передача страхового портфеля здійснюється виключно за умови отримання попереднього дозволу Регулятора на передачу страхового портфеля **у порядку та відповідно до вимог, визначених нормативно-правовими актами Регулятора.**

Стаття 62. Способи виходу страховика з ринку

...

14. Перелік та вимоги до документів, які подаються страховиком до Регулятора в межах процедури добровільного виходу з ринку, та порядок їх подання визначаються **нормативно-правовими актами Регулятора.**

Діюче
регулювання
(буде скасовано)

- Особливості забезпечення правонаступництва за укладеними договорами страхування у разі реорганізації страховиків (Розпорядження Держфінпослуг від 04 червня 2004 року № 913)
- Положення про ліцензування (Постанова Правління НБУ від 24.12.2021 № 153)

Закон України «Про страхування» (1909)

Реорганізація та ліквідація страховика за рішенням загальних зборів, виконання та передача страстрахового портфеля

1 Вихід з ринку за рішенням страховика	1.Реорганізація шляхом: •<u>поділу;</u>•<u>злиття;</u>•<u>приєднання/приєднання за спрощеною процедурою (для страховиків у формі АТ/скорочення строків);</u> 2.Передача страхового портфеля; 3.Виконання страхового портфеля 4.Ліквідація;	<u>II-етапне погодження</u> <u>I-етапне погодження</u>
2 Окрема процедура передачі страхового портфеля	за окремим класом/ризиком (стосується лише можливості передачі договорів страхування за окремим класом/ризиком страхування без передачі портфелю за всіма договорами страхування)	<u>I-етапне погодження</u>
3 Процедура перетворення страховика	<u>страховика- ТДВ в страховика- АТ</u>	<u>Без погодження</u>

I-етапне погодження Регулятора – надання дозволу

II-етапне погодження Регулятора – попереднє погодження проекту плану та надання дозволу;

Процедура реорганізації: основні етапи

Дії страховика

Рада страховика

- схвалює проєкт плану реорганізації та договору про реорганізацію

Страховики

- подають заяву/спільну заяву про погодження проєкту плану реорганізації та необхідні документи

Загальні збори

- приймають рішення про реорганізацію
- затверджують план реорганізації

Страховики

- подають заяву/спільну заяву про надання дозволу на реорганізацію та необхідні документи

Страховики виконують план реорганізації
Страховик- правонаступник отримує ліцензію
Загальні збори затверджують передавальний акт/розподільчий баланс

Страховик, який виходить з ринку, подає заяву про анулювання ліцензії та виключення його з Реєстру та необхідні документи

Отримання ліцензій:

- при злитті, поділі – отримання ліцензії новим суб'єктом (загальна процедура отримання ліцензії);
- при приєднанні – розширення обсягу ліцензії у разі необхідності (загальна процедура розширення обсягу ліцензії);

Анулювання ліцензії після завершення процедури реорганізації (відповідно до Положення)

Контроль НБУ

Регулятор:

- оцінює платоспроможність обох страховиків та здатність страховика- правонаступника виконувати взяті після реорганізації зобов'язання
- погоджує проєкт плану реорганізації

Регулятор:

- перевіряє відповідність, зокрема, проєкту плану реорганізації щодо якого надано попереднє погодження плану реорганізації, затвердженому загальними зборами
- надає дозвіл на реорганізацію

Регулятор

- перевіряє повноту поданих документів
- анулює ліцензію та виключає з Реєстру

Процедура реорганізації: документи, що подаються для отримання попереднього висновку Регулятора

- **заява/спільна заява** в довільній формі за підписом голови ради і голови виконавчого органу
- **проект плану реорганізації** (*форма відповідно до Положення*)
- **копії рішень** рад страховиків – учасників реорганізації **про затвердження проекту плану реорганізації**
- **регуляторний баланс** – станом на останню звітну дату, що передуює даті подання документів
- **дані звітності страховиків:** капітал, структура активів, платоспроможність та достатність капіталу (на останню звітну дату, що передуює даті подання пакета документів)
- **обґрунтування, розрахунки та прогностичний регуляторний баланс** страховика – правонаступника
- **прогностичні звіти про капітал та розрахунок платоспроможності** страховика – правонаступника (станом на очікувану дату виникнення правонаступництва та на кожну звітну дату наступних 4 кв.)
- **письмове запевнення** про відповідність фінансового стану страховиків – правонаступників вимогам НБУ, та спроможність виконувати зобов'язання перед страхувальниками та іншими кредиторами **після завершення реорганізації**
- **схематичне зображення нової структури власності** страховиків – правонаступників

Передача страхового портфелю

Страховий портфель сукупність прав та обов'язків страховика за договорами страхування (діючими та припиненими) за одним або кількома класами (ризиками) страхування та/або за всіма договорами перестраховування (діючими та припиненими), за якими такий страховик виступає перестраховиком та/або в межах окремого класу (ризик) страхування

Коли передається
страховий портфель

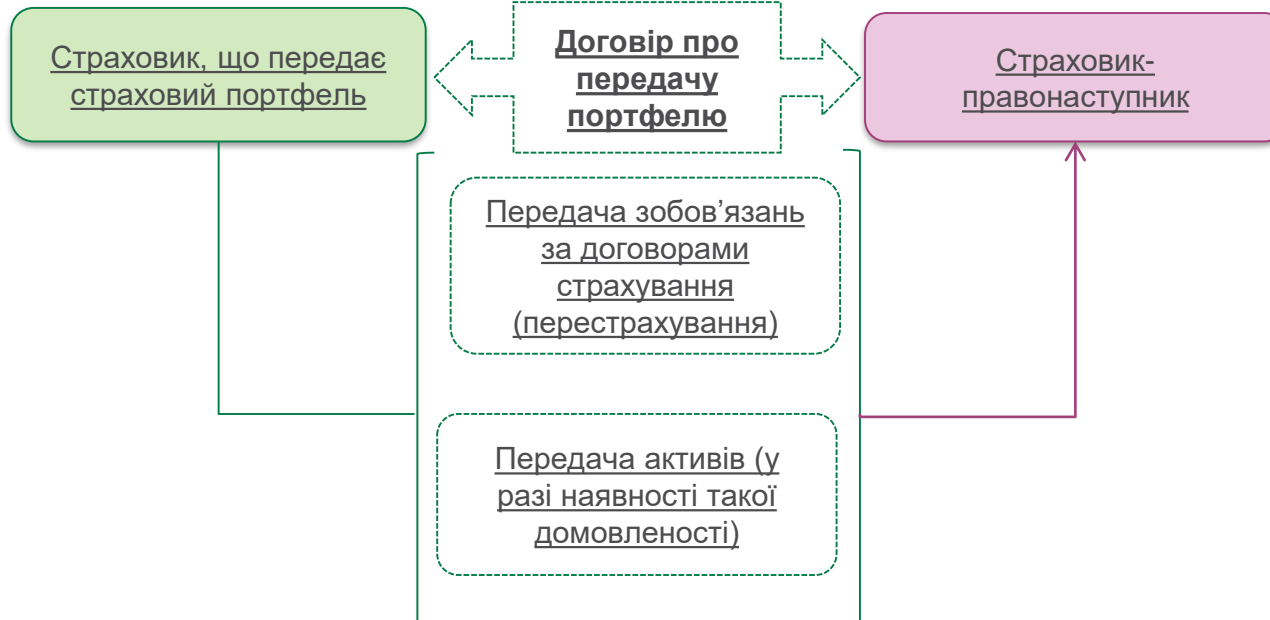

Регулятор

- ✓ при добровільному виходу страховика з ринку (весь портфель)
- ✓ при зміні бізнес-моделі страховика (частина страхового портфелю за окремими класами)

Мета нагляду: вихід страховика з ринку/зміна бізнес-моделі з виконаними зобов'язаннями перед страхувальниками та іншими контрагентами

Процес передачі

Супровід

Незалежний
актуарій

Незалежний
аудитор

Захист прав
споживачів

Передача з дозволу та під контролем Регулятора

Розміщення інформації на офіційних веб-сайтах

Письмове повідомлення страхувальників про передачу страхового портфелю

Право страхувальника на дострокове розірвання договору страхування

Договір про передачу страхового портфеля

-
- укладається між страховиками в письмовій формі
 - вступає в дію з дня отримання дозволу Регулятора
 - не передбачає безумовного переходу прав та обов'язків за договорами перестраховання
 - страховик, що передає страховий портфель, з дати підписання договору про передачу страхового портфеля не має права вносити зміни в діючий договір страхування або достроково припиняти такий договір (окрім вимог ст. 105, 109 Закону 1909)

Основні вимоги до договору передачі страхового портфеля визначені статтею 54 Закону 1909

Додаткові вимоги до договору про передачу страхового портфеля

- дата переходу прав та обов'язків – не більше 3 р.д.
- технічні резерви за договорами вихідного перестраховання можуть бути включені до активів, що передаються (за письмової згоди перестраховика)
- залишки коштів в резервних фондах МТСБУ можуть бути включені до активів, що передаються (за письмової згоди та у розмірі підтвердженому МТСБУ)
- містить обов'язкові додатки:
 - *реєстр договорів страхування*
 - *реєстр активів*
- повинен бути підписаний головою ради та головою виконавчого органу кожного із страховиків.

Процедура передачі страхового портфеля без виходу з ринку: основні етапи

Дії страховика

Контроль НБУ

Етап подання заяви та документів на попереднє погодження відсутній

- Органи управління** приймають рішення про:
- передачу/прийняття страхового портфеля;
 - затвердження договору про передачу страхового портфеля

Страховики

- подають Регулятору спільну заяву на отримання дозволу на передачу страхового портфеля та необхідні документи

Страховики

- виконують передачу страхового портфеля
- складають передавальний акт

- **Страховик, що передав** страховий портфель має право подати заяву про звуження обсягу ліцензії та необхідні документи

Етап надання попереднього погодження відсутній

Регулятор

- перевіряє подану заяву та документи на їх повноту та відповідність законодавству
- перевіряє відповідність страховика, що передає страховий портфель, та/або страховика – правонаступника встановлених законодавством вимогам
- надає дозвіл про передачу страхового портфеля (якщо протягом 10 робочих днів не залишив заяву без розгляду)

Регулятор

- звужує обсяг ліцензії (за загальною процедурою)

Процедура виходу з ринку шляхом передачі страхового портфеля: основні етапи

Дії страховика

Контроль НБУ

Рада страховика

- затверджує проєкт плану виходу з ринку шляхом передачі страхового портфеля

Страховики

- подають спільну заяву про погодження проєкту плану виходу з ринку та необхідні документи

Загальні збори:

- приймають рішення про вихід з ринку шляхом передачі страхового портфеля
- затверджують/погоджують план виходу з ринку шляхом передачі страхового портфеля

Страховики

- подають спільну заяву про надання дозволу на вихід з ринку шляхом передачі страхового портфеля

Страховики передають страховий портфель/виконують план виходу з ринку

Загальні збори затверджують передавальний акт/розподільчий баланс

Страховик, який виходить з ринку подає заяву про анулювання ліцензії та виключення його з Реєстру та необхідні документи

Регулятор

- оцінює платоспроможність обох страховиків та здатність страховика- правонаступника виконувати зобов'язання після передачі/прийняття страхового портфеля
- надає попередній висновок про погодження проєкту плану виходу з ринку шляхом передачі страхового портфеля

Регулятор:

- перевіряє відповідність, зокрема, проєкту плану виходу з ринку щодо якого надано попереднє погодження, плану виходу з ринку, затвердженому загальними зборами
- надає дозвіл на вихід з ринку

Регулятор

- перевіряє подані документи на повноту та відповідність законодавству
- анулює ліцензію та виключає з Реєстру

Документи, що подаються при передачі страхового портфеля

- **спільна заява** в довільній формі за підписами голови ради і голови виконавчого органу страховиків
- **проект план виходу** з ринку шляхом передачі страхового портфеля (*форма відповідно до Положення*) (у випадках передачі страхового портфеля з виходом з ринку)
- **копії рішень** рад страховиків – учасників про затвердження проекту плану виходу з ринку/умов договору про передачу страхового портфеля (у випадках передачі страхового портфеля з виходом з ринку)
- **копії статутів страховиків** щодо повноважень органів управління/посилання на єдиний портал (у випадках передачі портфеля без виходу з ринку)
- **копія договору** про передачу страхового портфеля разом із копіями всіх додатків
- **регуляторний баланс** – станом на останню звітну дату, що передуює даті подання документів
- **прогнозний регуляторний баланс** кожного страховика – учасника передачі страхового портфеля
- **прогнозні звіти про капітал та розрахунок платоспроможності** разом із обґрунтуваннями та підтвердними розрахунками (станом на очікувану дату виникнення правонаступництва та на кожну звітну дату наступних 4 кв.)
- **письмове заповнення** про відповідність фінансового стану вимогам Регулятора після передачі портфеля

Якщо договір про передачу страхового портфеля передбачає передачу активів

- реєстр активів, що передаються (із зазначенням їх вартості на день укладання договору) **форма у Положенні**
- оригінали/засвідчені копії документів, що підтверджують вартість активів відповідно до реєстру активів
- звіт суб'єкта аудиторської діяльності про підтвердження ним на дату укладання договору вартості активів та зобов'язань, що передаються
- висновок незалежного актуарія про достатність на дату укладання договору технічних резервів за договорами страхування

Процедура виходу з ринку шляхом виконання страхового портфеля: основні етапи

Дії страховика

Контроль НБУ

Етап подання заяви та документів на попереднє погодження відсутній

Загальні збори

- приймають рішення про вихід з ринку шляхом виконання страхового портфеля
- затверджують план виконання страхового портфеля

Страховик

- подає заяву на отримання дозволу на вихід з ринку шляхом виконання страхового портфеля та необхідні документи

Страховик

- виконує план виходу з ринку шляхом виконання страхового портфеля

Загальні збори

- затверджують звітність, що підтверджує виконання плану виходу з ринку

Страховик

- подає заяву про анулювання ліцензії та виключення його з Реєстру та необхідні документи

Етап надання попереднього погодження відсутній

Регулятор

- перевіряє подану заяву та документи на їх повноту та відповідність законодавству
- надає дозвіл на вихід з ринку шляхом виконання страхового портфеля

Регулятор

- перевіряє подані документи на повноту та відповідність законодавству
- анулює ліцензію та виключає з Реєстру

Процедура виходу з ринку шляхом виконання страхового портфеля: документи, що подаються для отримання дозволу Регулятора

- **заява** в довільній формі за підписом голови ради і голови виконавчого органу
- **плану виходу** з ринку шляхом виконання страхового портфеля *(форма відповідно до Положення)*
- **копії рішень загальних зборів** про вихід з ринку та затвердження плану виходу з ринку
- **копії протоколу** засідання ради страховика, що містить рішення про призначення суб'єкта аудиторської діяльності та незалежного актуарія
- **регуляторний баланс** та звіти про капітал та розрахунок платоспроможності – на останню звітну дату, що передуює даті подання пакету документів;
- **висновок незалежного актуарія** про достатність сформованих технічних резервів для виконання страхового портфеля.

Процедура виходу з ринку шляхом ліквідації: основні етапи

Дії страховика

Контроль НБУ

Етап подання заяви та документів на попереднє погодження відсутній

Загальні збори

- приймають рішення про вихід з ринку шляхом ліквідації та затверджують порядок ліквідації
- Страховик**
- подає заяву на отримання дозволу на вихід з ринку шляхом ліквідації та необхідні документи

Страховик

- Здійснює заходи, передбачені порядком ліквідації
- Загальні збори**
- Затверджують ліквідаційний баланс

Страховик

- подає заяву про анулювання ліцензії та виключення його з Реєстру та необхідні документи

Етап надання попереднього погодження відсутній

Регулятор

- перевіряє подану заяву та документи на їх повноту та відповідність законодавству
- надає дозвіл на вихід з ринку шляхом ліквідації

Регулятор

- перевіряє подані документи на повноту та відповідність законодавству
- анулює ліцензію та виключає з Реєстру

Процедура виходу з ринку шляхом ліквідації: документи, що подаються для отримання дозволу Регулятора

- **заява** в довільній формі за підписом голови ради і голови виконавчого органу
- **копію протоколу засідання загальних зборів страховика**, який містить рішення про:
ліквідацію страховика;
затвердження порядку ліквідації, включаючи строки проведення ліквідації;
призначення суб'єкта аудиторської діяльності;
призначення персонального складу ліквідаційної комісії
- **порядок** ліквідації, затверджений загальними зборами страховика
- **регуляторний баланс** на останню звітну дату, що передує даті подання пакету документів;

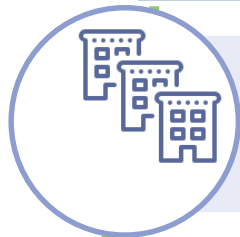
Особливості анулювання ліцензії за заявою страховика після завершення процедури добровільного виходу з ринку

страховик, що завершив процедуру виходу з ринку подає Регулятору заяву про анулювання ліцензії та виключення його з Державного реєстру фінансових установ разом з наступними документами

- передавальним актом/розподільчим балансом – у випадках реорганізації **відповідно до форми, встановленої Положенням**
- передавальним актом – у випадках виходу з ринку шляхом передачі страхового портфеля **відповідно до форми, встановленої Положенням**
- звітністю у випадках виходу з ринку шляхом виконання страхового портфеля
- ліквідаційним балансом у випадках виходу з ринку шляхом ліквідації

аудиторським звітом щодо підтвердження достовірності та повноти документа про завершення процедури виходу з ринку

копією рішення загальних зборів страховика, що виходить з ринку про затвердження документу про завершення процедури виходу з ринку

Основні положення процедури перетворення ТДВ в АТ

Процедура перетворення страховика - ТДВ в страховика - АТ визначена в Прикінцевих положеннях Закону 1909

Страховик – ТДВ не має права змінити склад учасників під час проведення процедури перетворення, крім випадків:

- 1) смерті фізичної особи – учасника страховика – ТДВ
- 2) припинення юридичної особи – учасника страховика – ТДВ

Не вимагається отримання дозволу Регулятора на здійснення перетворення страховика - ТДВ в страховика - АТ та погодження стосовно осіб, які займають посади членів ради, голови та членів виконавчого органу у страховику - ТДВ, та які обираються на рівнозначні посади у страховику - АТ

Страховик – правонаступник надсилає Регулятору письмове повідомлення з інформацією з ЄДР про проведення державної реєстрації юридичної особи протягом 5 робочих днів з дати державної реєстрації

Зауваження та пропозиції

Публічне обговорення триває до **03 листопада 2023 року**

Пропозиції та зауваження необхідно направляти
на адресу електронної пошти:
NBFI.regulations@bank.gov.ua

Національний банк України

[Web](#) · [Facebook](#) · [Twitter](#) · [Flickr](#) · [Youtube](#) · [Instagram](#)